

Projectleider	dr. B.J.J.M. van den Hurk		
Instituut	KNMI		
Email	hurkvd@knmi.nl		
Consortium	KNMI RIZA RIKZ Future Water Wageningen UR		
Project website	http://www.knmi.nl/klimaatscenarios/maatwerk/index.html		
Startdatum	25 november 2004	Einddatum	30 juni 2009

Context / maatschappelijk probleem

Klimaatscenario's zijn consistente en plausibele beelden van een mogelijk toekomstig klimaat (zie ook CS6). Klimaatscenario's worden gebruikt door een groot aantal sectoren in de maatschappij. De diversiteit van de sectoren zorgt ervoor dat er een grote verscheidenheid aan typen klimaatinformatie moet worden verstrekt. Zelden zijn 'algemene klimaatscenario's' (zoals bijvoorbeeld de gemiddelde zomertemperatuur in 2050) toereikend. In de regel moet er een nadere 'tailoring' plaatsvinden: het op maat maken van klimaatinformatie voor specifieke gebruikers. Dat wordt in dit project uitgevoerd.

Wat is al bekend, wat niet?

Binnen Nederland (en daarbuiten) is het proces van 'tailoring' niet nieuw. Al sinds begin jaren 90 wordt er intensief samengewerkt tussen het KNMI en RIZA op het gebied van klimaatinformatie ten behoeve van afvoerberekeningen van de Rijn en Maas. Vooral van belang is het schatten van extreme rivierafvoeren met herhalingstijden die veel langer zijn dan de lengte van de waarnemingenreeks. Dit wordt gedaan door middel van statistische extrapolatie en neerslaggeneratoren. Dit levert klimaatscenario's op die geldig zijn voor het huidige (referentie) klimaat. De invloed van klimaatverandering op deze extremen is recent onderwerp van onderzoek geworden.

Het KNMI heeft onlangs nieuwe 'generieke' klimaatscenario's gepubliceerd, de KNMI'06 scenario's (zie www.knmi.nl/klimaatscenarios). Deze nieuwe scenario's zullen voor het CS7 project en overige Klimaat voor Ruimte projecten dienen als blauwdruk voor de op maat gemaakte klimaatinformatie die voor die projecten nodig is.

Wat wordt nu onderzocht?

In het CS7 project worden tailormade scenario's opgesteld voor een zestal case studies, die samen een groot deel van de relevante maatschappelijke sectoren omvatten:

- een project gericht op afvoer van Rijn (en Maas)
- een project gericht op het landelijke waterbeheer en inventarisatie van droogterisico's
- een project waarin op waterschapsniveau een inschatting gemaakt wordt van de consequenties van de KNMI'06 scenario's
- een project gericht op extreme golfopzet op de Noordzee
- een project gericht op landbouw-opbrengst voorspellingen in Nederland en Europa
- een project gericht op duurzame energie.

De case studies worden uitgevoerd met overheidsinstellingen en particuliere bedrijven die gebruik maken van de scenario's. Er is een werkvorm gekozen waarbij zoveel mogelijk informatie wordt uitgewisseld op 'werkvloer-niveau', dat wil zeggen, rechtstreeks tussen klimaatonderzoekers en uitvoerende medewerkers van de instellingen. Hiervoor is naast gebruikelijke werkoverleggen ook een stage-systeem ingericht.

Wat is het resultaat en voor wie?

Het belangrijkste resultaat tot dusverre is de totstandkoming van de generieke KNMI'06 klimaatscenario's. Daarnaast zijn in de drie waterbeheer gerelateerde case studies eerste inventarisaties uitgevoerd van de implicaties van de nieuwe scenario's ten opzichte van de oude WB21 scenario's. Uiteindelijk moet het project leiden tot bruikbare informatie over klimaatverandering voor de zes sectoren waarmee in de case studies wordt samengewerkt.

